SORTLAND KOMMUNE

KONTROLLUTVALGET

årsrapport 2024

1. INNLEDNING

Kommuneloven av 22.06.2018 nr. 83 gir bestemmelser om kommunens virksomhet, organisatoriske regler, saksbehandling samt regler om tilsyn og kontroll, revisjon, mv.

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (17.06.2019, nr. 904.) supplerer og utdyper kommunelovens regler.

2. KONTROLLUTVALGETS FORMÅL OG SAMMENSETNING

2.1 Formål

Etter kommuneloven har kommunestyret det øverste tilsyn med den kommunale forvaltning, jf. § 22-1.

For å ivareta dette tilsynsansvaret velger kommunestyret selv et kontrollutvalg som skal "forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på sine vegne", jf. § 23-1.

2.2 Valg - sammensetning

Medlemmer av kommunestyret som ikke blir tillagt andre politiske oppgaver er som hovedregel valgbare til kontrollutvalget. Minst ett av medlemmene i kontrollutvalget skal være medlem også av kommunestyret. Kontrollutvalget har 5 medlemmer og 5 varamedlemmer oppnevnt av kommunestyret.

For at utvalgsmedlemmene skal sikres en uavhengig status i forhold til kommunen og administrasjonen har lovgiver vedtatt klare valgbarhetsregler som innebærer at valgte verken representanter i utøvende politiske organer så som formannskap eller andre kommunale organer med beslutningsmyndighet eller ansatte i kommunen ikke kan inneha verv som kontrollutvalgsmedlem.

I tillegg medførte nye kommuneloven at også «*personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i»* heller ikke er valgbare.

En ytterligere innskjerping ble innført ved at «*personer som har en ledende stilling, eller som er medlem eller varamedlem av styret i et interkommunalt politisk råd eller et kommunalt oppgavefellesskap»* heller ikke er valgbare til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget kan ikke tillegges andre oppgaver enn det som knytter seg til kontroll- og tilsynsfunksjonen. Det vil si at kontrollutvalget ikke skal delta i den aktive politiske beslutningsprosessen.

Kontrollutvalget har hatt følgende sammensetning i 2025:

Monica Jacobsen (leder) Ap

Jørn Martinussen, (nestleder) V
Joakim Eivik, FrP
Inger Grethe Hansen, SP
Ingrid Husevåg, H (til 24.04.2025)
Ingrid Gullvik H (fra 24.04.2025)

Varamedlem for Monica Jacobsen:
1. Kjærsti Ellingsen, Rødt
2. Jarl Inge Wærness, AP

Felles varamedlem H, FrP, SP og V;
1. Rolf Johnsen H
2. Erik Evensen, SP
3. May Lind, H
4. Bjørg Kari Arneberg Jensen, H
5. Geir Halvorsen, H

3. SAKSBEHANDLINGEN I KONTROLLUTVALGET

Utvalget har truffet sine vedtak i møter. Det er skrevet protokoll fra møtene. Utskrift av møteprotokollene er sendt til utvalgets medlemmer og ordføreren, rådmannen, oppdragsansvarlig revisor og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor.
Møtene er holdt for åpne dører.
Innkalling til møtene har vært sendt til medlemmene, første varamedlem, ordføreren, oppdragsansvarlig revisor og oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor, med kopi til rådmannen. Innkallingen har vært vedlagt saksliste og saksdokumenter.
K-Sekretariatet IKS har forestått saksutredning og sekretærhjelp.
Kommunens regnskaper er revidert av KomRev NORD IKS

4. KONTROLLUTVALGETS ARBEID I 2024

4.1 Oppgaver

4.1 Generelt om kontrollutvalgets oppgaver

Kontrollutvalget skal som nevnt ovenfor forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning (inkludert selskaper) på vegne av kommunestyret. Kontrollutvalgets oppgaver fremgår av lov, forskrift eller kommunens egne retningslinjer.

Kontrollutvalgets lovpålagte oppgaver følger av kommunelovens § 23-2:

Kontrollutvalget skal påse at

a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak

c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalget skal videre:

- ✓ Vedta planer for utvalgets virksomhet og planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.
- ✓ Gjennomføre risiko - og vesentlighetsvurdering som grunnlag for valg av mulige forvaltningsrevisjonsprosjekter i perioden.
- ✓ Avgi uttalelse til årsregnskapet.
- ✓ Følge opp merknader fra revisor (i nummererte brev, eller i årsregnskapet).
- ✓ Rapportere resultatene av sin virksomhet til kommunestyret.
- ✓ Følge opp kommunestyrets vedtak i saker som er rapportert.
- ✓ Utarbeide budsjett for kommunens tilsyn og kontrollarbeid.

I tillegg kan kontrollutvalget ta opp andre saker ut fra sitt mandat for *kontroll og tilsyn.*

4.2 Aktiviteter gjennom året

Kontrollutvalget har hatt fire møter i 2025 Møtene, har vært lagt til rådhuset. Utvalget har behandlet 42 saker.

4.3 Forhold som er behandlet i 2025

Av saker som har vært behandlet i kontrollutvalget nevnes de viktigste:

REGNSKAP/REGNSKAPSREVISJON:

Kontrollutvalgets har flere oppgaver knyttet til regnskapsrevisjonen. Den mest sentrale er det såkalte «på-se» ansvaret overfor kommunens revisor. Det betyr at kontrollutvalget blant annet skal påse at kommunes regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Det er kommunens regnskapsrevisor KomRev NORD IKS som utfører revisjonen og gjennomfører andre revisjonshandlinger, herunder utsteder revisjonsberetninger. Kontrollutvalgets «på-se» ansvar ivaretas gjennom en rekke løpende orienteringer og tilbakemeldinger fra revisor gjennom året.

- ✓ **Rapportering fra revisor om Sortland kommunes årsregnskap for 2024**

Kontrollutvalget mottar en utførlig rapportering fra revisor i forbindelse med utvalgets behandling av sak om kontrollutvalgets uttalelse om kommunens årsregnskap. Rapporteringen er både en del av kontrollutvalgets generelle tilsyn med den kommunale forvaltningen og ivaretakelse av kontrollutvalgets påseeransvar overfor kommunens revisjon. Tilsvarende gjelder for de kommunale foretakene.

- ✓ **Sortland kommunes årsregnskap for 2024**
  Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til kommunens årsregnskap for 2021.

- ✓ **Rapportering fra revisor om Sortland Havn KFs årsregnskap for 2024**

- ✓ **Sortland Havn KFs årsregnskap for 2024**
  Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til foretakets årsregnskap for 2022.

- ✓ **Rapportering fra revisor om Kulturfabrikken Sortland KFs årsregnskap for 2024**

- ✓ **Kulturfabrikken Sortland KFs regnskap for 20245**Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til foretakets årsregnskap for 2023.

- ✓ **Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2023 – Sortland kommune**
  Revisjonens fremleggelse av revisjonsstrategien for kontrollutvalget inngår i kontrollutvalgets oppfølging av sitt påseeransvar overfor revisor. Ved rapporteringen av revisjonsstrategien formidler revisjonen de sentrale forholdene i sin risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal ligge til grunn for revisjonens arbeid
  Kontrollutvalget tok revisors rapportering til orientering

- ✓ **Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2025 – Kulturfabrikken Sortland KF**
  Kontrollutvalget tok revisors rapportering til orientering

- ✓ **Rapportering fra revisor – revisjonsstrategi 2025 – Sortland Havn KF**
  Kontrollutvalget tok revisors rapportering til orientering

- ✓ **Oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering – Sortland kommune, Sortland Havn KF og Kulturfabrikken Sortland KF**
  Kontrollutvalget tok oppdragsansvarlig revisors uavhengighetsvurdering til orientering.

- ✓ **Risiko- og vesentlighetsvurdering – forenklet etterlevelseskontroll 2025**
  Revisor orienterte om risiko- og vesentlighetsvurderingen som begrunner valg av undersøkelsestema for kontrollen av kommunens økonomiforvaltning for 2024.

Kontrollutvalget har oppfylt sitt påseansvar overfor revisjonen gjennom de rapporteringene som har funnet sted i løpet av året, og utvalgets vurdering har vært at revisjonen har utført sine oppgaver på en betryggende måte.

Nummererte revisjonsbrev:

Ifølge kommunelovens § 24-7 påhviler det revisor en informasjonsplikt for en rekke forhold overfor kontrollutvalget. Rapporteringen skal skje skriftlig i form av fortløpende nummererte brev, med kopi til kommunedirektøren. Kontrollutvalget har i henhold til kontrollutvalg- og revisjonsforskriftens § 3 en plikt til å påse at skriftlige påpekninger fra revisor blir fulgt opp.

- ✓ **Revisjonsbrev nr. 21– Forenklet etterlevelseskontroll: Startlån *(Sortland kommune)***
  Revisjonsbrevet ble utstedt i 2024, men er først besvart i 2025. Brevet er foranlediget av at søknad om startlån er avslått med henvisning til at søknaden ikke er knyttet til en konkret bolig. Videre er det vist til at kommunen må prioritere bruken av husbankmidlene til startlån. Det følger imidlertid av Husbankens veileder for tildeling av startlån at det er vanlig å gi lån som finansieringsbevis. Videre hadde kommunen en stor del av lånemidlene udisponert på tidspunktet den aktuelle søknaden ble behandlet. Avslaget ble gitt i juni. Pr. 28.11.2024 var ca. 20,9 av totalt 30 millioner bokført som utlånt.

  Kommmunedirektøren har i svar til kontrollutvalget vist til at kommunens retningslinjer for startlån er endret slik at det kan gis finansieringstilskudd med tre måneders gyldighet, samt at det er fastsatt en øvre grense på 10 millioner igjen på rammen før det kan gis avslag på grunn av knapphet på midler.
  Revisor har vurdert svaret som tilfredsstillende.
  Saken er avsluttet fra kontrollutvalgets side.

FORVALTNINGSREVISJON:

Forvaltningsrevisjon er systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger. I valgperioden skal kontrollutvalget sørge for at det blir gjennomført forvaltningsrevisjon av utvalgte deler av kommunens virksomhet, og av utvalgte selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i. Forvaltningsrevisjon utføres av KomRev NORD etter bestilling fra kontrollutvalget. Hvilke saker som skal bli gjenstand for en forvaltningsrevisjon bestemmes av kommunestyret eller av kontrollutvalget selv etter særskilt delegasjonsfullmakt.

- ✓ **Forvaltningsrevisjon – *Utbyggingsprosjekt Lilandsvannet»***
  Under utførelse, ikke ferdigstilt i 2025.

- ✓ **Forvaltningsrevisjon - *Vannforsyningssikkerhet***
  Forvaltningsrevisjonsrapporten er levert og behandlet av kontrollutvalget og kommunestyret. Kommunedirektøren har i to omganger rapportert om oppfølgingen av kommunestyrets vedtak. Etter siste rapportering vurderte kontrollutvalget rapporteringen som tilfredsstillende og oversendte saken til kommunestyret.
  Saken er avsluttet fra kontrollutvalgets side.

- ✓ **Forvaltningsrevisjonsrapport *«Elevenes psykososiale miljø»***
  Forvaltningsrevisjonsrapporten er levert og behandlet av kontrollutvalget og kommunestyret. Kommunestyret har bedt saken kommunedirektøren om å rapportere om oppfølgingen til kontrollutvalget. Kontrollutvalget har vurdert kommunedirektørens rapportering som tilfredsstillende, og har oversendt saken til kommunestyret.
  Saken er avsluttet fra kontrollutvalgets side.

- ✓ **Forvaltningsrevisjonsrapport – *Byggesaksbehandling***
  Rapporten fra prosjektet er levert og behandlet av kontrollutvalget og kommunestyret. Kommunestyrets vedtak, som er i samsvar med kontrollutvalgets innstilling, pålegger kommunedirektøren å følge opp revisors anbefalinger og rapportere tilbake til kontrollutvalget med frist 15.01.2026.
  Saken er ikke avsluttet fra kontrollutvalgets side.

- ✓ **Bestilling forvaltningsrevisjon – HMS, sykefravær og personelltilgang i helse og omsorg**
  Kontrollutvalget har bestilt forvaltningsrevisjon i henhold til plan for forvaltningsrevisjon.

- ✓ **Oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorers uavhengighetsvurdering ovenfor Sortland kommune, Sortland Havn KF og Kulturfabrikken Sortland KF**
  Kontrollutvalget tok oppdragsansvarlige forvaltningsrevisorers uavhengighetsvurdering til orientering.

EIERSKAPSKONTROLL

Eierskapskontroll er lovpålagt og skal utføres av revisor. Formålet med eierskapskontroll er primært å undersøke om kommunens eierrepresentant i selskapers eierorganer opptrer i henhold til kommunens eierskapsstrategi og eventuelle vedtak fra kommunestyret.

Det er ikke gjennomført eierskapskontroller i 2025.

ANDRE SAKER:

Under kontrollutvalgets virksomhet skilles det mellom oppgaver som kontrollutvalget *skal* gjøre og *kan* gjøre. Utover de oppgaver som er hjemlet i lov og forskrift kan kontrollutvalget behandle «andre saker» som faller inn under kontroll og tilsynsfunksjonen. Dette er ikke en vedtakskontroll, og utvalget tar heller ikke stilling i enkeltsaker. Kontrollutvalgets rolle ligger her i å føre kontroll med den kommunale forvaltningen. I denne sammenhengen vurderes det konkret hvilke forhold kontrollutvalget bør innhente informasjon om. Ved eventuell avdekking av kritikkverdige forhold vil dette normalt bli rapportert særskilt til kommunestyret. Grunnlaget for å iverksette undersøkelser i «andre saker» kan komme fra kunnskap eller observasjoner utvalget selv sitter med fra media eller fra henvendelser utenfra.

- ✓ Henvendelse vedrørende selvkost
- ✓ Etterlevelse av personvernforordningen ved utsendelse av saksdokumenter

Oversikten er ikke uttømmende.

****

Årsrapporten er vedtatt av kontrollutvalget i møte 18.2.2026 (sak xx/26).